

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sidoxia.

Trecând la greutățile împreunate cu administrațiunea prin organele statului se fac din partea ministrului mai multe observări.

În cei din urmă 20 de ani (1874 — 93) s'au încassat prin organele statului sub titlul de taxe sidoxiale suma de fl. 103.258 011/2 cr. v. a., dela stat s'a anticipat ca salariu suma de 160.000 fl. pe sêma metropolitului. A rezultat deci o diferență de 56.741 fl. 981/2 cr. în sarcina fondului.

Acastă grea însărcinare a fondului sidoxial, biserica o atribuie organelor statului, cari la încassarea taxelor sidoxiale n'au fost cu destulă rigore și atențiune. Acestei învinovățiri aparrența i dă o îndreptățire ôre care.

Învinovățirea este greșită din temelie — așa rezonăză rescriptul ministerial — și acastă din mai multe motive: Conscriptiunile pentru dările statului se fac fără considerațiune la confesiunea contribuabililor. Organele statului nu au putut sci, cari contribuabili sunt greco-orientali, și cari nu, prin urmare ele nu au putut face conscriptiunea familiilor greco-orientale, și acastă lucrare cădea în competența supremei autorități bisericesci.

Dar chiar și în cazul, când autoritatea bisericescă ar compune și ar trimite ea la perceptorate conspectele familiilor greco-orientale, — ceea-ce în cei 10 ani din urmă s'a făcut de cîte noi — chiar nici atunci nu se pôte spera nici un rezultat cu încassarea sidoxiei prin organele statului.

Deși statul acuma e regulat în tôte privințele, totuși se ivesc mari greutăți la încassarea dărilor statului. Conspectele familiilor greco-orientale ar puté fi date perceptoratorilor prea târziu, încât acele nu ar puté face aruncu la timpul sêu, nu ar putea face încassarea, și nu și-ar puté da în regulă socotela.

Dar presupunând, că prescrierile s'ar puté face în regulă și la timp, chiar și în acest cas socotela, și mai pe sus de tôte controla și în acest cas ar întâmpina asemenea greutăți, încât acele greutăți abia ar puté fi delăturate, precum și în trecut tocmai din acest motiv nici nu s'a încercat nici o controlă.

Archidieceșă se estinde asupra Ardealului întreg, deci urmarea a fost, că aprôpe tôte perceptoratele din Transilvania au trebuit s'încasseze taxele sidoxiale. Pentru cele 160.000 familii greco-orientali ca contribuabili au trebuit s'î se pörte côle separate. La rațiocinare parte prin fasonare necorectă, parte prin mutări din un loc în altul, parte prin mörte, parte prin treceri religioase s'au ivit asemenea complicațiuni, și asemenea greutăți, încât a fost preste puțină, ca s'î se păstreze corectitatea administrațiunii și s'î se exercieze o controlă cu succes.

Cu considerare deci la împregiurarea, că încassarea taxelor sidoxiale prin organele statului fără a esercia controla necesară nu se mai pôte admite în interesul reputațiunii acelor organe; cu considerare la împregiurarea, că încassarea taxelor sidoxiale fără de nici o greutate se pôte lua dela organele statului, și se pôte da în cea a organelor bisericesci după natura acelor taxe: ministrul declară, că cu începere dela 1 Ianuarius 1895 taxele sidoxiale nu se vor mai încassa prin organele statului.

Felicitări

la adresa Asociațiunii transilvane din incidentul adunării generale ținute în Lugos.

Din incidentul adunării generale, pe care Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român în anul acesta o a ținut

afară de granițele Transilvaniei, comitetul central, instituit pentru arangierea festivităților a invitat cu datul de 1/13 August a. c. și pre Excelenția Sa Înalt Preasânția Sa domnul arhiepiscop al nostru Miron Romanul.

La acastă onorifica invitare Excelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit cu datul 6/18 August, anul curent Nr. 740 pres. a dat următorul răspuns:

Prea Stimatului Domn advocat Tit Hațeg

în **Lugos.**

Prea Stimate Dle!

Mulțămindu-Vă pentru onorifica invitare, ce 'mi-o ați adresat cu dl Dr. Isidor Pop la însărcinarea Onorabilului Comitet central pentru arangierea festivităților la întrunirea „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român” în Lugos la 15/27 și 16/28 a curentei, — cu părere de rău Vă fac cunoscut, că având s'î se întrunescă în același timp aici la Sibiiu reprezentanții fundațiunii lui Gozdu, al căreia președinte sum, nu voi puté participa la serbările cele arangiați pentru ocașiunea amintită, — cu tôte că aș dori s'î fiu prezent mai ales la prima întrunire a numitei Asociațiuni pe un teritoriu lărgit, care chiar pentru că este lărgit, are s'î unescă tot mai strîns și mai cu succes întreg elementul nostru român în nișuitele sale culturale, ceea-ce a fost și rămâne o dorință a mea ferbinte.

Cu acastă exprim totdeodată Onorabilului Comitet respectele mele, ér adunării generale a Asociațiunii noastre devotamântul meu sincer.

Sibiiu, 6/18 August 1896.

Miron Romanul m. p.,
metropolit.

Adunarea generală

Asociațiunii transilvane în Lugos.

— Raport special. —

(Urmare.)

Emularea corurilor.

„Et nunc venio ad fortissimum....”
Culminațiunea festivităților din Lugos se revărsă fără îndoală în punctul cel mai greu, dar totodată și cel mai grandios și de o amintire vecinică în istoria culturii noastre naționale, în executarea emulării corurilor!

Lira română, musica vocală și instrumentală — nu sci în urma cărei împrejurări, — a luat prin întreg teritoriul Bănățului un avânt puternic și îmbucurător. Mai prin tôte satele găsești învățători, ba chiar și economi de pământ, cari în calitatea lor de dirigenti, fără nici o remunerațiune, cultivă musica vocală, acastă voce expresivă a inimei, care te răpește, te emoționează, și-ți nutrește speranța spre un viitor mai fericit!

Meritul acestui avânt înveselitor în cultura muzicii vocale, — după modesta mea părere, — se cuvine fără îndoală zeosului dirigent al Reuniunii române de cântări și musică de aici, neobositului domn Ioan Vidu, carele ținând în vre-o câteva rënduri cursuri de musică, a sciut s'î alégă direcțiunea cea mai sănătoasă: cultivarea muzicii noastre naționale, a frumóselor noastre melodii populare!

Așa, numai așa ne putem explica splendidul succes în emularea corurilor la serbările „Asociațiunii” din Lugos.

Secțiunea emulării corurilor a desvoltat o energică activitate în acastă privință. În fața altarului bisericii gr-or. era ridicat un podiu, de asupra lui era așintită o liră frumósă, de o mărime extraordinară. Fațada podiului și lira întregă era iluminată cu candelute aprinse. Un loc rezervat și provădut cu vre-o 600 locuri de ședut s'a arătat prea puțin. Grădina „Concordiei” și întreaga curte a bisericii era iluminată cu lampione, cu piramide provădute cu sute de lampione. La stînga podiului cam pe la ôrele 8 s'era au ocupat locurile lor: Înalt Preasânția Sa, dl episcop Nicolae Popea, Preacuvioșia Sa, părintele archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu,

Te luminează cu lumina sôrelui pentru a te pune în besnă pentru totdeuna. Te ridică pe tron și te aruncă în abis. I-ți da minte, pentru a-ți cunoște nemernicia ta. I-ți dă simțiri, pentru-ca deodată s'î rămâi rece. Te face frumos, ca vermi s'î pôtă rôde mai cu gust din tine. Atâta rămâne totul pentru cel necredincios, și n'avem s'î ne mirăm de strigătul astorfel de ômeni, ce sunt dedați a medita. În ban s'î poți afla fericirea? Banul numai plăcere ne pôte da, dar nu fericire. Dar plăcerea e trecătoare, o simți un minut și apoi de scârbesci de ea.

De credem, însă rôta se întôrce. Stăm în periclu, dar așteptăm mântuire. Voim a muri, dar mörtea o dorim pentru a scăpa de neajunsurile, ce le întimpinăm, și a merge în o altă lume.

Luptăm în viață, dar lupta ne pare ușoră de suportat, căci scim, că prin ea dobândim lauri neperitori, întocmai ca ostașul, ce luptă vitejește, căci prin luptă câștigă gloria, speranța ne stîmpără în suferințele, ce avem de suportat, întocmai cum apa stîmpără gura însetatului.

S'î credem deci, ca s'î fim fericiți!

Eliseiu Mezei-Câmpetan.

FOIȚA.

Importanța religiunii.

(Înceiere).

Prin ajutorul imaginațiunii omul e în stare a iubi pe cineva, care nu l'a vëdut nici când, ci numai a audit despre înțelepciunea, bunațea sau de jertfele prestate pentru interesul public. În om se naște un felu de atragere față de acela: vrea s'î audă cât mai multe despre dînsul, dorește s'î-l vadă, inima i-se aprinde de venerațiune față de el, ajunge în pozițiunea chiar de a se sacrifica pentru el. Cred, că și de nu toți, dar partea cea mai mare vor fi convinși despre acest fapt experiându-l înșiși. Deci dacă în om se naște atragere și iubire față de alt om, pe care nu l'a vëdut, și numai a audit de el, acastă iubire se va naște și față de Dumneșu, numai de vom crede într'însul. Mintea ne va spune că s'î iubim mai mult decât pe ômeni, căci el e ființa cea mai superiôră decât tôte, unde nu se admite nici un defect și care ne iubesc și pe noi mai mult și ne pôte da o răsplată mai mare. Că o astfelu

de iubire se naște în om de vom crede într'însul, încât e în stare a se sacrifica însuși pentru Dumneșu, deși nu pot aduce exemple din viața de ađi, când credința a decăzut, totuși voi aminti pe martirii din timpurile trecute, cari fiind convinși despre existența lui Dumneșu, mai bucuos au suferit chinurile cele mai înfiorătoare și mörtea, decât s'î se nege credința în Dumneșu.

Cred însă, că ori-ce om imparțial față de religiuni, va admite că creștinii au în istoria lor o personă mai dîmnă de iubit decât alte religiuni. Iisus Christos e acela, care s'a ridicat de-asupra tuturor prin înțelepciunea, bunațea și smerenia sa, ceea-ce trebuie s'î recunoscă și contrarii religiunii. Ceea ce face s'î iubim pe Christos mai mult ca pe ori-ce om, este că el a suferit patimile cele mai înfiorătoare, suferind chiar și mörte, neavând nici o vină, ci numai din iubire față de noi. Êta de ce pun eu patimile ca motivul cel mai însemnat de a iubi pe Christos.

Nu sci de a iubit cineva pe unul cu carele s'î se fi întemplat vre-o nenorocire, cel ce a iubit însă, va fi observat, că iubirea atunci e mai puternică, când a audit despre nenorocirea aceluia și chiar de au suferit pe dreptul, totuși iubirea lui nu încetă, dar cu atât mai mare va fi iubirea atunci, când su-

fere pe nedreptul și neasemănat de mare va fi atunci, când scie, că a suferit pentru el.

A încetat iubirea cea mare de odinôră față de Dumneșu. A încetat căci noi suntem ômenii interesului.

Lucrăm în contra convingerii noastre pentru bani, ne vindem caracterul pe bani și ne lăpădam onôrea pentru bani. După bani strigă avutul și sêracul, puternicul și slabul, cel mic și cel mare. Pe toți îi audă strigând: bani! bani! bani! Da! bani ne trebuie nouă, căci noi numai cu ei ne putem cumpăra plăceri reci, ca banul, căci chiar noi suntem reci ca acela.

În noi nu mai există simțiri calde, și de aceea nu ne putem însufleți pentru ceva nobil și frumos, pentru un ideal. Noi am dori mörtea, ca s'î scăpăm de relele ce întimpinăm în viață și ne temem de ea, căci nu credem. Și n'avem cum s'î nu ne temem, vëdându-ne pe noi regii acestei lumi deodată doborîți în pulbere, presărați cu ea și stând pe veci nemîșcați, reci și fără de simțiri în întunec. Tu carele pe o clipă te ridică în infinit, acum esci călcat ca și un verme! De cugeți așa, n'ai cum s'î nu te răscoli asupra naturii care și-a bătut joc de tine mai mult decât de alte făpturi.

ilustrii domni: Eugen și Zeno Mocsonyi, Magn. Sa I. M. Moldovanu, președintele Asociațiunii, Vicențiu Babeș, Dr. Ioan Rațiu, Vasile Maniu, prof. universitar din București, prof. Străjan din Craiova, senatorul Magnu, Parteniu Cosma, Zacharia Boiu, Ioan Papiu, etc. etc.

În fața podiului era rezervată o masă pentru membrii din juriul ales spre a-și da judecata. Președinte al juriului s'a proclamat Ilustritatea dl Zeno Mocsonyi, membrii: Dr. Dim. Florescu, Coriolan Bredicean, Dr. Elie Dăianu, I. M. Roșu, Nicolae Stef, Timoteiu Popovici și Ioan Vidu.

Secțiunea, grație interesului dezvoltat în materia acésta, a satorit următoarele premii:

1. Premiul donat de familia Mocsonyi: un armoniu;

2. Premiul compozitorilor români: Colecțiune de compoziții române, în 2 ex.

3. Premiile „Reuniunii române de cântări și muzică din Lugos”:

- a) Un pocal de argint,
- b) o violină,
- c) o flaută.

Acestea au fost expuse la vederea publicului în fața podiului. Afară de premii s'a mai împărțit fie-cărui cor „litere comemorative” în formă de diplome, pentru conlucrarea lor la acéști emulare.

Emularea s'a început în ordine alfabetică cu corul din comuna Bobda și s'a terminat cu corul excelent din Chisetu, carele nu a concurs la premii. Asemenea și cel din Caransebeș.

Pășirea maiestasă, aspectul coristilor în costumele lor țărănești, drăgălașele țărane în pitorescul lor costum, ce tradéază urme de orientalism, îți răpea privirea ochilor, te farmeca, inima îți sălta de bucurie, sufletul câștigă puteri nău, ér dulcele melodii armonioase făceau să uiți tot amarul acestei vieți, și se te simți batăr pe un moment într'un adevărat raiu pământesc!

Fie-care cor terminându-și cântarea, a fost grămădit cu aplause furtunoase. Mai excelent au cântat corurile din comunele: Belinț, Cacova, Caransebeș, Comloșul mare, Comoriste, Ghilad, Ictar, Oravița gr.-or., Oravița gr.-cat., Tievantul mare și Topolovețul mare. Ér corul din Chisetu sub conducerea parohului Șepețan în executarea piesei „Fii României” de Musicescu, cu acompaniamentul la pian al dlui Liviu Tempea a încheiat cu glorie și raiul cel frumos al emulării.

Și acum étă-ne în fața celui mai grandios moment, plin de iluzii, ce-ți reînprospăteză în memorie trecutul, judeci prezentul și privești falnic spre viitor! Fericiti, de trei ori fericiti se pot simți toți aceia, cari au putut asista la sêrbătorirea acestui moment plin de glorie!

Iancule Mare, întocăture Bărnuț și Balinte, „preot cu crucea în frunte” tresăltați în sântele vâstre morminte, căci ați, în ziua memorabilă de 15/27 August 1896 nepoții vostrii, toți adoratori ai lirei și ai libertății, toți luptători ai culturile naționale, cântă mărșelul „Deșteptă-te române”, glasul neuitatului Andrei Mureșan, „preotul deșteptării noastre!”

Douăzeci de coruri cu 740 dis: șapte sute patruzeci de persoane execută sub ceriul liber mărețul nostru „Răsuneț”!

Onóre și stimă coriștilor, lauri și recunoscință fericitului diriginte Ioan Vidu, care în acésta și măreță fericit a fost a dirigia pe cele 740 de persoane în executarea acestei opere naționale!

Entusiasmul era la culme când s'a executat „Răsunețul”. Toți cu capetele descoperite plin de ore care sentiment al evlaviei, cu lacrimi de bucurie în ochi ascultau. Nici o vorbă, nici o mișcare, o tăcere adăncă și sântă domnia preste cele (6000) șese mii de persoane, câte s'au aflat în grădina și curtea biserice.

La dorința expresă a Inalt Preasânției Sale D-lui episcop Nicolae Popea, „Răsunețul” a fost repetat. În decursul repetării totă curtea și grădina s'a iluminat cu foc bengalic. În veci nu pot uita acest moment, ce pôte numai în seculi îl prevéd.

Juriul sub presiul d-lui Zeno Mocsonyi a împărțit premiile în modul următor:

Premiul I: Corului gr. cat. din Oravița dirigent: Ioan Bogdan.

Premiul II: Corului gr. or. din Oravița și corului din Belinț; dirigenti: George Jian și Const. Pava.

Premiul III: a) pocalul de argint, corului din Tievantul-mare, dirigent: Iuliu Bircou; b) o flaută corului din Topoloveț; c) o violină corului din Ictar, dirigent: Virgil Amandia.

Un „adorator” din Craiova în entusiasmul său a donat „Reuniunii române de cântări din Lugos, corului gr.-or. din Oravița și celui din Topoloveț câte (100) o sută floreni v. a.

Cu acestea s'a terminat emularea și s'a continuat apoi petrecerea „Rugei”, care a durat până la orele 4 dimineța.

Plecarea Inalt Preasânției Sale D-lui episcop Nicolae Popea.

Inalt Preasânția Sa Dl episcop Nicolae Popea având a lua parte la ședințele fundațiunii „Emanuil Gozdu” și la ale Consistoriului metropolitan a plecat spre Sibiu Vineri la orele 11 a. m. La gară protopresbiterul Lugosului, dl Dr. George Popovici asistat de preoții locali și din tract, de corpul învățătoresc, epitropia și comitetul parochial din loc și-au luat rămas bun dela Inalt Preasânția Sa urându-i călătorie fericită, viață îndelungată și sănătate deplină.

Părăstas pentru G. Barițiu.

Vineri la orele 8 a. m. s'a celebrat în biserica catedrală gr.-cat. de aici sânta liturghie pontificând Magnificența Sa dl Stefan Moldovan, preposit capitular, asistat fiind de 2 canonici, 5 protopresbiteri, 4 parochi și 2 diaconi. Celebrarea liturghiei a fost forte solemnă și plină de pietate. Terminându-se liturghia s'a ținut un părăstas în memoria fericitului George Barițiu, la care au asistat întreg comitetul „Asociațiunii”, mai toți membrii fără deosebire confesională și un public ales și numeros. Răspunsurile liturgice le-au executat cu multă precizie corurile din Oravița și Tievantul mare. Ar fi fost de dorit, ca pentru cunoșcerea biografiei, și a faptelor neperitore ale lui George Barițiu din partea bănațenilor să se fi ținut și o cuvântare ocazională. Nu tot „natul” cunoșce meritele lui G. Barițiu.

Ședința a II-a.

Ședința a II-a s'a început la orele 10¹/₂ a. m. și a fost mai tot așa de cercetată ca în prima și. Se procede la autenticarea procesului verbal din ședința anterioară, care pe lângă unele modificări propuse de dl Part. Cosma se autentică. Urmând la ordinea zilei raportul comisiunii exmise pentru înscrierea de membrii noi, referentul acesteia, dl Onoriu Tilea referéază cu viață satisfacțiune, că s'au înseris 650 de membrii noi, încurgând în favorul Asociațiunii frumoasă și considerabilă sumă de 1600 fl. v. a. Raportul s'a luat spre plăcută știință.

Referintele comisiunii exmise pentru censurarea raportului general al comitetului, dl Dr. Hossu în firul unui raport detaiat și binemotivat propune, ér adunarea generală decide a se da absolutoriu comitetului central pentru activitatea sa dezvoltată în anul expirat primind de ale sale toate propunerile aceluia.

Referintele comisiunii budgetare își cetesce raportul seu, care se aprôbă cu puține modificări.

Urmând apoi disertațiunile, dl I. Popea, harnicul profesor gimn. din Brașov, cetesce disertațiunea sa, intitulată: „Influența casei părintești asupra indivișilor și națiunilor”. Disertantul, dl Ioan Popea a fost des întrerupt prin furtunoase aplause. La sfêrsit a fost viu felicitat. Dorim, ca disertația din ce știune cât de curând să o vedem publicată dacă nu în broșură — ceea ce ar fi mai folositor, — cel puțin în jurnale.

Disertația dlui canonic Gavril Pop, intitulată „Căsătoria la Romani”, la dorința publicului și a autorului ei, a rămas să se publice în fôia Asociațiunii fiind timpul forte înaintat.

De membru în comitet în locul dlui Alexandru Lebu, la propunerea dlui M. Popovici, protopresbiter în Orșova, s'a ales unanim dl Ioan Hannia, dir. sem. în pensiune, ér de controlor dl I. Crețu.

Cu privire la locul, unde are să se țină adunarea generală în anul viitor, s'au insinuat două propuneri. Dl Francisc Hossu Longhin invită adunarea în orașul Deva, ér dl Onoriu Tilea insistă a se țină în Mediaș. Se decide a se țină în Mediaș.

Secretarul II. Dr. V. Bologa mai dă cetire următoarelor telegrame sosite dela: Excelența Sa, d-nul Victor Mihăli, metropolit, Axente Sever din Brașov, Județul Argeș, Pitești, Munții Carinthei: Olimpiu Boiu și soții, Musicescu din Iași, George Lupșă, Vióra Magdu din Ecica, Aug. A. Nicoră și soția din Deva, Mai mulți din Ecica, Dr. Pop și N. Bobeș din Cluș, Barbolovici din Șimleul Silvaniei, Andr. Pop din Zilău, Giurgiu, Dr. Popescu din Reghin, Iuliu Coroian din Szász-Reghin, Dr. Tripon din Bistrița și altele.

După-ce s'au luat dispozițiuni pentru verificarea acestui proces verbal președintele Asociațiunii, Magn. Sa dl I. M. Moldovan, multumescé din căldura inimei sale bănațenilor și în special lugojenilor pentru frumoasă și neuităvora primire, de care a fost împărțită Asociațiunea. Exprimă sentimentele sale de mulțumire Magnificenței Sale d-nului vice-comite, Béla Litsek, pentru bunăvoința manifestată, cedând sala acestui comitat locuit în preponderanță de Români, și cu acestea declară adunarea generală de închisă.

(Va urma).

Vorbirea

dlui Al. Mocsonyi ținută la 27 n. c. la adunarea generală a Asociațiunii transilvane în Lugos.

Domnule president!

Onorată adunare generală!

Accentele însuflețite ce le-ai întonat în discursul de deschidere, au potențat însuflețirea cu carea noi am alergat din toate unghiurile române ale patriei la acésta adunare, care, precum ai relevat, este prima adunare generală a „Asociațiunii transilvane” într'un cerc național afară de frontierele Transilvaniei de odinioară. Desfășurând însemnătatea acestui fapt în cuvântarea frumoasă ce ni-ai adresat-o, ai vorbit, dle președinte, din inimile noastre.

Simfiam cu toții, că adunarea acésta are să fie un eveniment de mare importanță pentru năsuințele și interesele noastre culturale. Prin acésta să dărimă un zid de despărțire între frații de același neam, setoși de aceeași cultură. Asociațiunea noastră în acésta adunare se desbracă de caracterul ei provincial, se proclamă principiul solidarității naționale pe terenul cultural. (Aplause frenetice).

Aclamarea viață și entusiastă a acestui principiu, din partea adunării a resunat ca un ecou puternic, care dovedesce că noi cu toții, cu tot sufletul voim să îmbrățișem acest principiu și că noi cu toții ne angajăm la lupta solidară pentru cultura națională. Și de unde acésta însuflețire? Răspunsul ne este simplu.

Noi pricepem cu toții că pentru un popor luptă mai nobilă decât lupta pentru cultura sa proprie, nici că s'ar putea închipui. (Aplause).

Dar lupta acésta nu este o luptă sângeroasă, o luptă cu foc și cu fer, nici o luptă pentru nesce interese meschine și efemere. Este luptă cu armele cele mai nobile ale minții și inimii, pentru idealuri mărețe și neperitore. Ér idealurile aceste ivoresc din sentimentele lor religioase, naționale și patriotice.

Și cutez a afirma fără șfială, că aceste sentimente nobile, la nici un popor nu sunt mai adănc înrădăcinate în inimi, la nici un popor nu sunt ele mai armonios contopite, decât la poporul român. (Bravo.)

Chiar și în seculul nostru, despre care, precum știm, dintr-o parte, nu scrutez cu câtă îndreptățire, dar negreșit cu ore-care predilecțiune, mereu se afirmă, că ar fi secolul necredinței, chiar și în secolul acesta noi cu satisfacțiune putem susține că nu există popor, care ar fi mai evlavios, care s'ar alipi cu mai multă căldură de inimă la credința moștenită dela strămoși, decât poporul român. (Aplause repetate).

Prea onor. domn president ne-a adus aminte de un citat caracteristic

pentru poporul nostru. Precum scim despre acest popor s'a dis încă de pe timpuri când conștiința națională a poporului era adănc adormită, s'a dis cu drept cuvânt, că acesta, mai mult decât la viață, ține la limba sa.

În privința sentimentelor sale patriotice, pe cari poporul român totdeauna, mai mult prin fapte decât prin vorbe le documentează, este cunoscut, dar și recunoscut, că poporul român în sacrificii patriotice, în sânge și în avere nu a rămas îndărăpt la nici un timp față cu nici un popor din patrie. (Bravo, aplause repetate.)

Ca un ce tot caracteristic pentru poporul nostru apare însă acea frumoasă, intimă și armonioasă contopire a acestor sentimente nobile, care contopire mai perfectă și mai armonioasă nu o vom găsi la nici un alt popor.

Sentimentele religioase și naționale ale poporului român sunt prin mii și mii de fire vii și delicate, atât de strîns confesute și concreșcute, încât ele fără vătămarea lor nici că s'ar puté despărți unele de altele.

Bisericele noastre sunt curat și complet naționale, ér moravurile, datinele și tradițiunile sale naționale sunt mai toate suportate și saturate de idei și sentimente religioase. Nu altfel stă lucrul și cu sentimentele sale patriotice.

Sunt convins, că patriotismul poporului român isolat de sentimentele sale religioase și naționale, s'ar usca ca o crângă ruptă de pe trunchiul ei. (Aplause frenetice).

În acésta armonioasă trinitate a sentimentelor mai înalte și mai nobile ale inimei omenesci se manifestéază acel idealism nobil al poporului român, care forméază trăsătura fundamentală a caracterului său național.

Din acésta indisolubilă trinitate a sentimentelor religioase, naționale și patriotice resare în deplina sa splendore geniul național al poporului român.

Acest geniu național al poporului român are să-i fie în totdeauna și bunul său geniu.

Nu fără rost întonez acésta dorință. Precum a-ți putut observa și d-văstră, în bine simțita cuvântare a d-lui președinte, pre lângă rațele luminoase ale speranței și încrederii în opera noastră de cultură, apar și nise umbre de îngrijiri pentru comóra noastră mai scumpă: cultura națională. Și în acésta, a-și dăce: vibrare sufletescă a prea onor. nostru domn președinte, érăș se reoglindează starea sufletescă, care nu este alt-ceva, decât reflexul psihologic al amenințătoarelor stări faptice. Așa încât vedem, că nici în astfel de momente de elevare ale inimilor noastre, nu ne putem ascunde pericolele ce ne amenință tesaurul cel mai scump.

Dar eu totuși nu preget a da expresiune firmei mele credințe, că până când poporul român va fi inspirat de bunul său geniu, până când noi, intelighinți, fideli acestuia ținem neclintit, ca la o dogmă neresturnabilă, la convingerea cumcă *cultura poporului are să fie creștină, națională și patriotică*, până atunci poporul român în fața tuturor pericolelor amenințătoare, liniștit pôte exclama: afară de frica Domnului „altă frică nu cunosc!” (Aplause frenetice, repetate.)

Onorată adunare generală! Asociațiunea noastră culturală până acum de aceste sentimente, de aceste vederi, de aceste principii și de acest spirit a fost condusă în lucrarea sa. Doresc și sunt convins, că ea, Asociațiunea, și de acum înainte în lărgita sa sferă de activitate, extinsă acuma preste întregul popor român de sub coróna Stului Stefan, tot de același spirit, tot de bunul geniu al poporului român va fi inspirată.

Doresc, și sunt convins, că Asociațiunea noastră amăsurat extinderei sferii sale de activitate va fi și mai rodnică în lucrarea sa binefăcătoare și la tot casul binecuvântată.

Cu aceste dorințe salut și bineventez acésta primă adunare generală

a Asociațiunei transilvane aici în mijlocul nostru, în acest focalar național al bănașenilor, în numele bănașenilor.

Și precum dl președinte din inițiile noastre a vorbit, sunt convins, că vorbesc din inima bănașenilor când dic: salutăm cu tot sufletul în mijlocul nostru această adunare, care marchează o nouă fasă promițătoare în nișuințele, lucrările și luptele noastre pentru cultura națională. (Aplause frenetice).

Noutăți.

Personal. Terminându-se eri ședințele consistoriului metropolitan, membrii aceluia, domnii externi cu trenul de eri s'au depărtat de aici.

Stipendiile din fundat. „Gozsdu“. În anul școlar expirat din fundațiunea fericitului „Gozsdu“ s'au împărțit de stipendii cu totul 113 studenți. Dintre acestia 92 inși și-au menținut stipendiul avut, 21 stipendii au rămas vacante, parte prin absolvare, parte prin nelegitimarea progresului, cărora li-s'a detras beneficiul. În anul acesta în locul celor 21 stipendii vacante s'au conferit 26, deci în total numărul stipendistilor e 118. Dintre acesti 118 studenți după specialitate sunt:

1.	Rigoroșanți în medicină și jură	20
2.	Studenți juristi	47
3.	„medicinisti	13
4.	„ în filosofie	10
5.	„ tehnici	8
6.	„ în comerciale	7
7.	„ silvicultori	3
8.	„ în gimnasii	10
Cu totul		118

Dintre acestia pentru doi inși stipendiul e ținut în suspens. *Suma conferită pe anul școlar 1896/7 e 30,821 fl. 55 cr.*

Struțul din Sibiiu. Avem un struț în Sibiiu, și se chiamă „Tribuna“, care are nobilele însușiri de a-și ascunde capul în nășip când este vorba de a nu auzi și a nu vedea lucruri ce o împotă, dar plitul și-l scie vîri unde nu-i ferbe 6la. Astfel ea scie (de pe căile laturalnice pe cari 6rbecă) ce s'a petrecut în consistoriul metropolitan, are spaț imens pentru părintele Goldiș și pentru persiflage la adresa epitetului „Preacuvioșia Sa“, dar n'are nici măcar un cuvînt, când o sfidăm noi și alții a răspunde la lucruri cum sunt cele ce se ating de alianța naționalităților, sau când alții (acum dl Dr. Lucaciu) o tractează cu cărbacie. La celelalte virtuți ale sale „Tribuna“ mai adaugă deci una și cea mai potrivită pentru a seduce, tăcerea sau politica de struț.

Ferestrele dlui Dr. Rațiu au fost alătări nopțe din nou sdrobite.

Este acesta a patra manifestație de simpatie față de presidential partidului național, de când a eșit din temniță unde a stat închis pentru însemnata sa activitate ce a dezvoltat pentru binele poporului „Tribuna“ susține cu o suspectă posivitate, că manifestanții sunt Români și o motivează acesta cu faptul, că sașii din Sibiiu sunt blajini, 6r unguri nu există pe aci. Incap multe comentări, dar este bine a le omite!

Preparandii de stat în Sibiiu. Cu 1 Septembrie n. s'a deschis în Sibiiu un curs de 4 ani pentru învățătorese de sc6le normale. La examenele de primire pentru anul I. au trecut cu totul 8 inșe, între cari și 2 domniș6re române din Sibiiu. Preparandia va av6 și internat în care se vor transpune și vre-o 30 eleve dela preparandia de stat din Cluș.

Prof. Gustav Weigand a sosit Joi s6ra la Sibiiu, unde va petrece vre-o c6teva zile pentru continuarea studiilor sale filologice din limba română, în special pentru cun6scerea dialectelor din Sibiiu și giur.

„Obrăsnicie valachă“. „Erdélyi Hiradó“ publică sub acest titlu scirea, că preotul valach din Csik-Lázărfalva dimpreună cu tot poporul credincios, în ziua regelui St. Ștefan în loc de a țin6 serviciu divin și a se ruga pentru fericirea și bunăstarea Magiarilor a secerat demonstrativ totă ziua. Din cauza

acesta numitul diar revolver nu se sfiesce a înc6rea pe preotul român cu cele mai murdare atribute, proprii nației cavaleresci.

De a caracteriza acest fapt de „obrasniece valachă“ este nici mai mult nici mai puțin, decăt o „obrasniece ungur6scă“ la culme.

Mii perdute. În gara din Viena d-nul Zeibig directorul băncii din Sibiiu a observat, că îi lipsește portmoneul în care avea 3 bancnote de o mie, una de o sută și un libel de depunere despre 10 mii. D-nul Zeibid a făcut numai decăt ar6tare la poliție, până acum înș6 fără nici un rezultat.

Miserie îngrozitoare. Locuitorii din comitatele Árva, Liptó și Turocz spun, că ei de 6 s6pt6măni n'au v6dut cerul senin. Pl6ia cade mereu, t6te riurile își ies din alvia lor măturându-le case, vite și ce biete bucate și-au putut aduna. Cartofii, primul articlu de nutrem6nt în părțile acelea, s'au stricat în cuiburi deja; de asemenea eurechile și p6mele au fost cu des6v6șire nimicite de ghiață. Poporul miser privește desperat în fața zilelor de iarnă.

Cadou țarului. Cu ocașia vizitei, ce o s6-o facă țarul la Paris, francezii voesc s6-i cinstescă clopotul acela mare, care s'a trimes în Franția cu ocașieuna ocupării Sebastopolului, și care de present se află în un turn al Notre-Dame-i.

„Schabbes goj“ e o espresiune jidov6scă și nu mulți vor sc6i ce însemn6ază. Talmudul prescepe pe jidani de a lucra Sămbăta. Ei, chiar și până astăzi i-și tocmesc 6meni, cari s6 îndeplinescă lucrurile, dela s6v6șirea cărora pe ei îi opresce religia. Acești indiviđi apoi se numesc pe ovreesce „schabbes-goj“. În timpul mai nou tot cu atributul acesta sunt onorați din partea jidanilor toți acei creștini, cari sunt părtași la vre-o afacere jidov6scă. „Schabbes goj“ sunt cei c6țiva redactori dela foile liberale pericunate din Pesta, oficialii dela băncile jidovesci, toți membrii creștini a reuniunei diariștilor „Otthon“ etc.

Ar face bine jurnalistica magiaro-jidană, dacă ar introduce terminul acesta și în literatura magiară, căci de fapt pretutindenea în vi6ța de astăzi a statului magiar creștinii sunt numai „schabbes-goj“.

S6rbii la milleniul. Foile magiare înregistrează cu multă predilecție, ca pozitivă scirea, că între s6rbi s'a constituit un comitet cu scopul special, de a îndemna s6 cerceteze c6t mai mulți s6rbi expoșiția millenară.

Un lord englez. Placate în diferite colori și cu litere sensaționale anunțau pe locuitorii orașului Timiș6ra, că lordul Millney de Saveroy va da un concert de renume europ6n. În placate se spunea, că lordul e un c6ntăreț de operă de prima ordine, compositor și „poete par excellence“. Lordul i-și avea locuința în primul Hotel. Caracteristic era, că nu vorbea cu nimenea.

În ziua ultimă înș6, când eminentul c6ntăreț de operă avea s6 debuteze s'a șters din Hotel, fără ca s6 plătescă un singur ban. Dar a fost prins lordul și s'a dovedit că e un croat cu numele Svetislav Nicolici. Caracteristic: o voce răgușită. Lucru natural pentru un c6ntăreț de operă de prima ordine.

Orduri rusesci. Cu ocașieuna petrecerei sale ultime în Viena, țarul Rusiei a conferit comandantului de corp Lobkovitz și ministrului de externe conte Goluchowsky ordul Al. Nevski, 6r mareșalului de curte L. Apponyi marea cruce a ordului vulturul alb.

Tragedie în familia unui milionar. În zilele aceste și-a pus cap6t vieții în Viena Mauthner, cavalier de Markhof. Mauthner a fost în etate de 63 ani și era de mai multe ori milionar. Desele nenorociri familiare l'au silit s6 se sinucidă prin împușcare. Mama lui Mauthner a nebunit, un frate al s6u s'a aruncat pe fer6stră în stradă, 6r mirele ficei sale s'a pușcat. În urma at6tor nenorociri mili6nele cu tot farmecul lor nu-l mai puteau face fericit, deci....!

Un defraudant candidat de deputat. Renumitul fișpan millenar al comitatului Borsod, Mikl6s Gyula, care din pricina unor

defraudațiuni și a multor alte transgresiuni a fost suspendat din postul s6u, a candidat de deputat dietal cu program guvernamental în cercul Mez6-Keresztes.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Raport general

despre activitatea comitetului central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ în decursul anului 1895.

(Urmare.)

De un șir de ani destul de considerabil producțiunea literară română atât la noi, c6t și în celelalte ț6ri locuite de Români, este caracteristică prin o secetă simțitoare. Opere de o importanță mai generală, de o val6re mai mare, lipsesc apr6pe cu totul în bibliografia română din anii din urmă și chiar și scrierile premiate în timpul mai nou de corporațiunile noastre literare numai arare-ori se ridică la un nivel mai înalt.

Puterile națiunii par a fi angajate în luptele zilei și literații și-au părăsit condeilul, ori l'au pus în serviciul altor porniri str6ine de chemarea lor, încăt astăzi literatura română — după-cum vom mai ar6ta — o fac mai mult librării decăt autorii nostri.

Dela ultima adunare generală ac6stă regretabilă situațiune nu s'a schimbat și în special produsele literare din patrie — cu puținele excepțiuni ce vom aminti — nici după număr, nici după val6rea lor internă nu arată un av6nt deosebit, care ar asigura în special Românilor de sub cor6nă Ștului Ștefan o pozițiune excepțională și mai favorabilă față cu producțiunea literară din celelalte ț6ri locuite de Români.

În anul expirat producțiunea noastră literară, t6tă la olaltă, se reduce la circa 50 publicațiuni, între cari *literatura didactică*, atât după numărul c6t și după extensiunea și val6rea internă a scrierilor, face partea cea mai de frunte.

În special au apărut în anul expirat num6roșe manuale menite a promova studiul limbei române (o Gramatică de Petran și alta de Dariu, cărți de cetire de Oniș, Pletos și Gheție și de mai mulți autori din Brașov, un manual de stilistică de Negruțiu etc.), o edițiune nouă a gramaticii germăne de Barcianu, o gramatică magiară de Goldiș și Koós și un dicționar român magiar de Gheție. În fine mai amintim un manual istoric de Goldiș, o aritmetică de Lurtz și un voluminos manual de Merceologie de Vlaicu.

Recensiunile, publicate de specialiști asupra acestor opere, remarc6ază mai multe manuale de val6re deosebită și astfel corpul didactic al sc6lelor noastre medii, mai ales cel din Brașov, a dezvoltat în timpul din urmă pe terenul literaturii noastre o activitate spornică și intensivă, care cu atât mai v6rtos merită t6tă recunoștină, pentru-că în urma stărilor noastre speciale, noi numai putem profita de produsele literaturii didactice din România, ci avem inomis lipsă de manuale școlastice proprii, aprobate de autoritățile noastre competente. Astfel producțiunea literară pe acest teren corespunde unei necesități reale.

Acest ram al literaturii, — favorizat de altmintrelea de împrejurarea, că autorii de cărți didactice bune găsesc fără greutate editori și astfel sunt dispensați de grijile materiale împreunate cu editarea de cărți romănesci, — este unicul, în care putem înregistra o activitate mulțămitoare.

Literatura economică după numărul publicațiunilor ocupă locul al doilea între produsele literare ale anului expirat și s'a sporit cu o lucrare mai mare despre Asociațiunile de sistemul Reiffeisen, lucrată de Dr. Aurel Brote și cu un șir întreg de broșuri mai mici despre diferite cestiuni de interes comercial-financiar. Pe acest teren este de remarcat o anumită unilateralitate, care negligă apr6pe cu totul cestiunile de agricultură, cari pentru poporul nostru — în preponderanță agricultor — sunt de cea mai mare însemnătate.

S'au făcut, ce e drept, în timpul din urmă si pe acest teren — în special prin publicațiunile reuniunii de agricultură din Sibiiu, — modeste dar laudabile începuturi și partea economică a celor 3 foi poporale

din ț6ră încă aduce servicii valor6se pentru instruirea poporului în cele ce ating agromonia.

T6te aceste înș6 nici pe departe nu ne pot mulțami față cu importanta agriculturii pentru bunăstarea și progresul poporului nostru, care ne impune mari datorințe și cere din partea noastră o activitate perseverantă și intensivă pe acest teren.

Salutăm deci cu bucurie aparițiunea unui studiu agronomic, vast și sistematic, care a fost anunțat numai în zilele din urmă și care, av6nd de autor pe un bun cunos6tor al stărilor agricole din t6te regiunile locuite de Români, va umple o lacună mare în literatura noastră și va put6 aduce servicii prețioșe pentru înaintarea economică a poporului nostru.

Importanța obiectului pretinde, ca Asociațiunea s6 sprijin6scă cu totadinsul asemenea scrieri și până când vom av6 o literatură completă de acest ram, s6 suplin6scă lacunele ei prin inițierea și lățirea de mici și efține broșuri instructive despre diferitele cestiuni de agromonia.

Partea comercială financiară a literaturii noastre economice în proporțiune e destul de bine îngrijită și are un eficace protector în băncile noastre. Și de astădată putem anunța aparițiunea apropiată a unei nou6 și folositoare scrieri de ac6stă natură, care se tipăresce cu spesele uneia dintre băncile noastre mai de frunte și este chemată a popularisa sciințele comerciale și a lăți cunosciințele necesare în afaceri de bancă.

Asemene ne putem lipsi deocamdată de jertfe mai mari pentru publicațiuni referitoare la cestiuni industriale, de6re-ce astăzi ne lipsesc încă o industrie națională și prin mijl6ce literare numai cu greu vom put6 grăbi crearea ei, până când nu se va face un început serios pe calea asocierii și prin sc6le de specialitate.

Literatura biseric6scă, după numărul publicațiunilor de acest ram, ocupă locul al treilea în producțiunea noastră literară din anul trecut. Credem înș6, că ne putem dispensa de o apreciere mai detaiată a acestor publicațiuni de6re-ce literatura biseric6scă își are factorii s6i chemați de a o ocroti și conduce și astfel nu e avisată la sprijinul Asociațiunii. Și de altmintrelea scrierile bisericesci ale anului trecut se reduc la protocolul ultimului congres al bisericii gr-or. și la c6teva manuale, retipăriri de predici și cărți de rugăciuni, și astfel nu conțin opere mai mari și de importanță generală.

(Va urma.)

Diverse.

Carmen Sylva despre arderea morților. Redacția diariului *Ph6nix*, care a început mișcare mare în causa arderei morților a rugat pe d6mna României, poeta *Carmen Sylva*, s6 se declare, dacă e pentru s6u contra arderei morților. Regina a răspuns redacției, următ6rele: „Arderea cadavrelor o află de folositoare din punct de vedere igienic și astfel o țin de un lucru prudent, de odată înș6 și nemilos. Eu aștept învierea corpului, întocmai ca și a sufletului, 6r mortul-cenușe nu mai e materie organică. Nu se metamorfos6ază și nici odată nu se p6te alege din el nimic. Ac6sta e vederea mea, stimez înș6 vederile tuturor, și se p6te, că cei ce altcum rați6neză și simt, au dreptate“.

Unde a fost paradisul? Corespondentul din Stockholm al „Aftenposten“-ului îi scrie acestuia, că un preot protestant de acolo într-o adunare ținută de cur6nd a predicat, că nici *Nansen*, nici alt cineva nu va ajunge nici odată polul nordic. Pentru-că — dice — *paradisul a fost la polul nordic*. Cherubinul înarmat cu sabia de foc stă și acum acolo la polul nordic, la p6rta raiului de odin6ră, s6-i alunge pe cei-ce se apropie de pol. Lumina de nord nu-i alt-ceva decăt splend6rea sabiei cherubinului. Sunt curioși acum cei din Stockholm 6re după predica ac6sta va mai continua *Nansen* cu călătoria sa, ori descuragiat își va părăsi planul.

Loterie.

Mercuri, în 1 Septembrie n. 1896.

Sibiiu: 52 26 64 20 41

Nr. 319

[118] 2—3

Concurs repetit.

Pe baza ordinului consistorial Nr. 3993 dto 2 Iuliu a. c. se scrie de nou concurs pentru întregirea parohiei Seliște, aparținătoare tractului protopresbiterial al Cetății de pîtră, cu termenul preclusiv de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acest post și constatate de către comitetul parochial dau un venit anual de 185 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch au a-și înainta cererile lor concursuale instruite conform legilor în vîgore la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis. Fînațe, la 30 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Cetății de pîtră în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Teodor Șovrea,
adm. prot.

Nr. 320—1896

[119] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. din Vale, protopresbiteratul Seliștei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Salariul împreunat cu acest post este de 300 fl. v. a. care se va solvi anticipative în rate trilunare din lada bisericeii și cuartir natural în edinciul școlei.

Dintre concurenți se vor preferi aceia, cari vor fi în stare să compună un cor cu elevii de școală.

Reflectanții la acest post s-și așternă cererile lor concursuale, instruite conform legilor în vîgore, subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Seliște, 9 August, 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Seliștei, în conțelegere cu comitetul paroch. concernent.

Dr. Nicolau Maier,
protopresb.

Nr. 430—1896

[121] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul gr.-or. al Hațegului se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în diarul nostru „Telegraful Rom.“

1. Livezeni, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne.

2. Nucșora, cu 260 fl. cuartir și lemne.

3. Fizesci-Federi, un post de învățător ambulant cu salariu de 360 fl. cuartir și lemne.

Învățătorii acestor comune sunt obligati a deprinde elevii cu cântările bisericeii (liturgice) și a cânta cu ei la biserică în Dumineci și sîrbători.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vîgore s-și așternă subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul indicat mai sus în — Petroșeni.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Petroșeni, la 6 August 1896.

Avram Stanca,
adm. protopresb.

Nr. 617/1896

[117] 2—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Draos, un post de învățător cu salariu de 300 fl. cuartir și grădină de legumi.

2. Paloș, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl.

3. Crihalma, un post de învățător cu salariu de 300 fl. și cuartir.

4. Valendorf, un post de învățător cu salariu de 300 fl. și cuartir în edificiul școlei.

5. Tieușul român, un post de învățător cu salariu de 300 fl.

6. Stena, un post de învățător pentru cl. a II-a cu salariu de 300 fl. cuartir în edificiul școlei și lemne pentru foc; învățătorul e îndatorat a cânta

cu copii cântările liturgice, și după împrejurări a ținea și strănă la utrenie.

7. Fântâna, un post de învățător cu salariu de 300 fl. din care 250 fl. dela popor, 3 stîngini de lemne computați în 20 fl. venitele cantorale 30 fl. pe lângă cuartir în edificiul școlei. Dela concurenți se pretinde să țină în Dumineci și sîrbători strana în biserică.

8. Bogata Olténă, cu salariu anual de 300 fl.

9. Fibert, cu salariu anual de 300 fl.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vîgore s-și așternă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Cohalm, 30 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

Nr. 233/1896.

[120] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci la școlile gr.-or. române din mai jos semnaatele comune bisericeii ale protopresbiteratului Murș-Oșorheiului se scrie concurs și anume:

1. Laslăul-român, cu salariu anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul școlei și folosința grădinei școlare.

2. Medesfalău, cu salariu anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul școlei și folosința grădinei școlare.

3. Petea de câmpie, cu salariu anual de 300 fl., locuință în edificiul școlei și folosința grădinei școlare.

4. Șoimușul român, cu salariu anual de 300 fl. v. a., locuință în edificiul școlei și folosința grădinei școlare.

Informațiuni mai ample despre starea acestor școle, modul de plătire al salariilor ș. a., se pot lua dela subsemnatul protopresbiter, cum și dela autoritățile bisericeii în fața locului.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor bisericeii noastre, s-și adreseze în termen de 30 zile dela prima publicare către subsemnatul oficiu protopresbiterial.

M.-Oșorheiu, 6 August 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al Murș-Oșorheiului.

Nicolau Maneguti,
protopresbiter.

Nr. 461/896.

[114] 3—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea vacantei parohiei de clasa a III-a Păucea în protopresbiteratul Tîrnava, prin această se scrie concurs de nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 459 fl. 84 cr.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch au s-și așternă petițiunile lor instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiterial în Cetatea-de-baltă (u p. Küküllövár) până la termenul indicat.

Concurenții își pot lua informațiuni atât dela comitetul parochial respectiv cât și dela oficiul protopresbiterial subsemnat.

Cetatea-de-baltă, 6 Iuliu 1896.

Oficiul protopr. gr.-or. al tractului Tîrnava în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 420/1896 of. prot.

[105] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a posturilor învățătoresci dela școlile elementare populare gr. orient. din subsemnatele parohii prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.“

1. Măgheruș, în clasa a II-a, cu salariu de 300 fl. din cari 100 fl. din casa alodială, 50 fl. din lada bisericeii, 65 fl. din arunc și didactru, și 10 fl. din fondul școlei și cuartir în edificiul școlei.

2. Hîrman, în clasa a III-a, cu salariu în număr 360 fl. cu prospect de 400 fl. solvibili în rate trilu-

nare anticipative din cassa bisericeii, ca învățător și cantor, relut de cuartir 25 fl. grădină aproximativ de 1/4 jug. venitele cantorale cele usitate, pentru cântările corale de Dumineca și sîrbătore, și a treia săptămână în rîndul său. Alesul învățător va avea a instrui și toate trei cursurile din școală de repetițiune, fără altă remunerațiune.

3. Zizin, cu salariu de 300 fl. și anume prin repartitie dela popor 100 fl., venitele cantorale 22 fl. și dela biserică 178 fl. și cuartir în edificiul școlei. Cantoratul durează în tot anul școlar până la finea lui Septembrie.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi s-și așternă petițiunile concursuale, instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Brașov, în 26 Iuliu, 1896.

Oficiul protopresbiterial greco-oriental al Brașovului în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioan Petric,
protopresb.

Nr. 408/896 Prot.

[111] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Mercurei se scrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Cenade, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., cuartir liber în edificiul școlei și lemnele necesare pentru foc.

2. Dobârea, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. și lemnele necesare pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sîrbătore la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Cererile de concurs instruite conform legii în vîgore, au să fie înaintate subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul fixat.

Mercurea, la 4 August 1896. Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

I. Droș,
protopresbiter.

Nr. 332/1896.

[107] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos

însemnate se scrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Saschiz, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 230 fl., trei stîngini de lemne cu 18 fl., în naturalii 16 fl., din pămînt arătoriu și de cosit 36 fl. pe lângă cuartir gratuit.

2. Bundorf, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină.

3. Iacul român, cu salariu anual de 300 fl.

4. Șard, cu salariu anual de 300 fl., și anume: 150 fl. în bani, din pămînt 100 fl., din naturalii 20 fl., lemne de foc cu 30 fl., pe lângă cuartir și grădină.

5. Hendorf, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină.

6. Hetur, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 280 fl., lemne de foc cu 20 fl., pe lângă cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile învățătoresci susmenționate, au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor în vîgore în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Dela concurenți se cere a se prezenta în o Duminecă ori sîrbătore la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Sighișora, 26 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-oriental al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

[123]

2—3

Anunț.

Fiind vacante **două posturi de institutori interni** în Institutul de băieți „**Alex. Frateșiu**“ — **Craiova**, se publică spre cunoștință amatorilor.

Condițiunile de admitere: să fie bacalauriați (examen de maturitate) cu preferință, sau abiturient, sau absolvenți ai unei școle preparandiale (pedagogice) însușind și examenul de calificare cu preferință.

Cererile se vor adresa la direcțiunea Institutului, care va anunța și onorariu.

Director:

Al. Frateșiu.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adiustări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele, turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre **preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut**, — ca și spre turnarea de **tóce de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 28—48

Preș-curanturi ilustrate s-și trimit la cerere gratuit și franco.